

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός υφάνεται ήμα
δείξη πώς δε φροβώνται την
ἀλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φου
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ε΄

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΚΕΡΙΑΚΗ 23 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1907

ΓΡΗΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 275

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΑΣ. 'Ο ευγενικώτερος πολιτισμένος λαός.
Η ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ. Τὸ φέρεμα τῆς νύφης.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ ἄλλοι δὲς (συνέχεια).
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Λαόνες καὶ Τσάτσος.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρικά, — Οἰδίπους
ἐπὶ Κελωνῶ.
Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΚΑΡΝΑΒΑΛΟΣ. Ἡ «Διάπλαση» καὶ
τὰ Ρωμιόπουλα.
ΕΒΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Ὁ «Μικρομέγας» τοῦ Βολ-
ταίρου (τέλος).
ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΕΑΤΑΣ. Τὰ πρῶτα γομόγελα.
ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΗΣ. Ρομμελιωτοπούλα.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κωστής Παλαμῆς, Ἰλίας Βουτεριδῆς,
'Αλκαίος.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — Η ΚΟΙΝΗ
ΓΝΩΜΗ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΥΡΙΑΔΑ

«Αχ, κάλλιο νὰ μούλειπε
ἢ τὴν ἀγάπην».

Τί νι ἢ χρυσὸ ναι τὸ κλουβί; Γιὰ μὲ εἶναι φυλακὴ,
σὰ δὲν μπορῶ σὸ ἰστέρο ἀγέρα νὰ ρομμελῶ,
νὰ τρέχω πάντα, ἀξέγνωστο πουλάκι, εἰδῶ καὶ καί,
κι ὅπου μ' ἀρέσει νὰ κκουμπῶ καὶ τὴ φωνὴ νὰ χιτῶ.

Τραταφυλλένια σίδερα μοῦ βάλανε — Βαρὶ
τὰ νύφθα, ὅσο ἀνάλαφα κι ὅσο ὁμορφα κι ἂν εἶναι.
Σκλαβιά, κι ἀκόμα σὰ χρυσὸ ντυμένη, εἶναι σκλαβιά.
Ψυχὴ μου, πάντα λούτρη κι ὄνειροπλήχτρα μείνε.
Λευκάδα ΑΛΚΑΙΟΣ

τὸ θαμασμό, καὶ τὸ λιγωμό, καὶ τὴ ρεκλάμα,
ποὺ κάνανε οἱ φημερίδες, ἂν καὶ σπρωγμένες καὶ
διωγμένες ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῶν ἀρχόντων τους,
στὸ ὅποιο οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων ἐφημερί-
δων εἶχαν τὴν πρώτη θέση.

Ἐγὼ ποὺ ζῶ στὴ λατρευτὴ καὶ ἐλεύθερη
Γαλλία, ντρέπομαι νὰ βλέπω ἀπὸ Ἑλληνικὰ
κεφάλια δουλικούς τεμενάδες γι' αὐτὸ τὰ λέω
στὸ «Νουμά», γιὰτὶ κατὰ τύχη τὸν ἐδιάβασα τὸ
φιλικὸ μου σπῆτι κ' εἶδα πὼς αὐτὸς βαστάει τὸ
κεφάλι πὶδ ὀρθό.

Η ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΑΠΟ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Θὰ τυπώνεται

ΣΕ ΚΑΛΥΤΕΡΟ

ΚΑΙ ΠΙΟ ΧΟΝΤΡΟ ΧΑΡΤΙ

ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Θὰ κατεβάσει καὶ τὴ συντρομὴ του

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΠΕΝΤΕ ΔΡ. ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ ΕΦΤΑ

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΘΑ ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ Σ' ΟΛΑ ΤΑ
ΚΙΟΣΚΙΑ ΜΙΑ ΔΕΚΑΡΑ (ἀντὶ 20 λεπτά
ποὺ πουλιέται τώρα).

Η ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Θὰ μείνει ἡ ἴδια, 10 φρ. χρ.

Σὲ κανένα δὲ θὰ στέλνεται τὸ φύλλο, ἂ δὲν πλε-
ρώσει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες κάνουμε καὶ τούτη
τὴν ἐκόλια. Δεχόμαστε συντρομὴ γιὰ
ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ. Ὅποιος θέλει νὰ λαβαί-
νει τὸ φύλλο, πρέπει νὰ μᾶς στέλνει
ΔΥΟ ΔΡΑΧΜΕΣ στὴν ἀρχὴ κάθε τριμη-
νίας. Μόλις τελιώσει ἡ συντρομὴ του,
πρέπει νὰ μᾶς στέλνει ἀμέσως δυὸ
δραχμὲς γιὰ τὴν κατοπινὴ τριμηνία, ἀλ-
λιώτικα τὸ φύλλο θὰ παύει νὰν τοῦ
στέλνεται. Αὐτὸ τὸ κάνουμε, γιὰ νὰ γλυ-
τώσουμε τὴν περιττὴ καὶ κάπως κουρα-
στικὴ ἀλληλογραφία.

Ὅποιος κάνει πέντε συντρομητάδες και-
νούριους στὸ Ἐσωτερικὸ (ποὺ νὰ πλερώ-
νουν μπροστὰ τὴ συντρομὴ τους)
ἢ τρεῖς στὸ Ἐξωτερικὸ, θὰ λαβαίνει τὸ φύλλο
χάρισμα.

ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

(Ἀνοιχτὸ γράμμα στὸ «Νουμά»)

Παρίσι, 23 τοῦ Δεκεμβρίου 1907.

Ἐδιάβασα πρῶτα πρῶτα στὶς Γαλλικὲς κ'
ὕστερα στὶς Ἑλληνικὲς ἐφημερίδες ποῦρθαν ἀπ'
τὴν Ἀθήνα, τόσα καὶ τόσα πράματα καὶ θάμα-
τα γιὰ τοὺς πριγκηπικούς γάμους καὶ γιὰ τὴν
καινούργια τὴ νύφη. Εἶδα νὰ λένε γιὰ γιρλάν-
τες, γιὰ σημαίες, γιὰ παράταξες, γιὰ πίστωση
ἀπὸ δῶ, γιὰ πίστωση ἀπὸ καί, κ' ἡ Κυβέρνηση
κι ὁ δῆμος τῆς Ἀθήνας κι ὁ δῆμος τοῦ Πειραιᾶ,
καὶ νοικιάσματα ἀπάνω ἀπὸ ἑκατὸ βάρκες, καὶ
πλοῖα γεμάτα σημαίες, καὶ μουσικὲς, καὶ ζῆτω!
καὶ σπρωξήματα, καὶ λυωτῆματα, κι ὅλα ποὺ
ἐπαθε καὶ ἔκανε ὁ λαὸς γιὰ χατίρι τοῦ Βασιλιᾶ
του, ποὺ τὰ ἐπιθυμοῦσε γιὰ τὸ καλοδέξιμο τῆς
νύφης του.

Εἶδα νὰ λένε καὶ γιὰ τὶς τουαλέτες της, σὰ
νὰ εἶτανε τὰ ρούχα τῆς νεράιδας τῶν παραμυ-
θιῶν τῆς Χαλιμάς. Ὅλο διαμάντια καὶ πηλιάν-
τια κεντημένα, καὶ γιὰ τὰ καπέλλα της καὶ
τὶς γούνες της, λὲς καὶ σήκωσε ὅλα τὰ μαγα-
ζιά τοῦ Παρισίου καὶ τὰ πῆγε στὴν Ἀθήνα:
καὶ γιὰ τὶς 400 χιλιάδες ποὺ ἔχουν μέσα δυὸ
σεντούκια της! καὶ 500 χιλιάδες τὸ νυφικὸ της
φουστάνι! καὶ μαργαριτάρια μὲ τὸ φτιάρι!

Ἐφαξα τότες νὰ ἰδῶ, τί δῶρο ἔκανε ἡ νύφη
στὸ λαὸ γιὰ τὸ εὐχαριστῶ. Ἰπα, δὲ γίνεται,
τόσο πλοῦτος, τόσο βιδὸς κατὶ μεγάλο θῆναι!!
Μὰ δὲν εἶδα τίποτα . . .

Ἄν εἴμουνα στὴ θέση της ἐγὼ, θάβαζα γιὰ
νυφιάτικο ἕνα ἄσπρο ἄσπρο φέρεμα, ἀπλό, σε-
μνὸ καὶ ἄσπιλο, καὶ μὲ τὶς 500 χιλιάδες θὰ
πάντρευα 50 ὄρφανές, ἢ θάδινά στέγη, παπού-
τσια καὶ ψωμὶ στοὺς πρόσφυγες τοὺς ἄμοιρους
καὶ τοὺς ἀφανισμένους. Θαρρῶ πὼς ἔτσι θάτανε
πὶδ θετο, πὶδ μεγάλο, καὶ τότε θὰ καταλάβαινα

Ο ΕΥΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΣ ΛΑΟΣ

Γνώρισα μιὰ Ρώσση, νέο κορίτσι. Μοιάζει ὅλες
τὶς Ρώσσες. Ἐπειδὴ βροσκομαι σὲ τόπο ἑλληνικὸ,
περιτριγυρισμένος ἀπὸ Ἕλληνες κ' Ἑλληνίδες, μού
φανερῶθηκε χτυπητότερη ἡ Ρώσση. Μοῦ φάνηκε τὰ
μάζα ἀδούλευτη, ἄμορφη, ἀσχηματιστὴ, ζεστή, ζω-
τανῆ, ζουμερή, ποὺ μπορεῖ κάθε μορφή νὰ μεταλλά-
ξει, ποὺ θὰ κατασταλάξει βέβαια κάποτε, σὲ μκ-
κρονότερους καιροὺς, καὶ θὰ βρῆ τὸν τελειωτικὸ της
τύπο — τὸ καλοῦπι της, μὰ τώρα ἀκόμα εἶναι σὰν
τὴ μαλακὴ, τὴ διαλυμένη οὐσία τῶν ἡστρων ποὺ
δὲν ἐπῆξαν ἀκόμα καὶ στριφογυρίζουνε γύρω στὸν ἥ-
λιο σὰ μισολυμένες σφούρες. Ἡ Ρώσση εἶναι μάζα
ποὺ δὲν ἐπῆξε. Μπορεῖ καὶ γίνεταί μονομιᾶς ὅτι θέ-
λει, θῆσκα, ἄθνη, συντηρητικὴ, ἐπαναστάτρια,
κομμισμένη, ριζοσπαστικὴ, φουριόζα. Μπορεῖ μόλις
ἀγναντέψει κάποιον νὰ τὸν ἐρωτεύτῃ καὶ μόλις ἀ-
παντήσῃ κάποιον ἄλλο, νὰ ξεπολύκει τὸν πρῶτο
καὶ μονοστιγμὴ νὰ ἐρωτεύτῃ τὸ δεύτερο. Ὅ,τι ἔ-
χει μέσα της, τὸ βγάζει στὸ φόρο ἢ, καλλίτερα,
βγαίνει μονάχο του, ἄθελα. Ὅ,τι στοχαζέται, τὸ
λέει, δὲν κρύβει τίποτε. Δὲν ξέρει καλὰ καλὰ τί
λέει καὶ τί φτειάνει, δὲν ἰρίζει τὸν ἑαυτὸ της. Εἶ-
ναι τῆς στιγμῆς, καὶ στὴ στιγμὴ παθαίνεται, ἀ-
κράτητη. Καὶ δὲ ντρέπεται, δειλὴ δὲν εἶναι. Καὶ
δὲν ὑποψιάζεται μὴν τῆς καὶ ὁ ἀντικρυνός της τὴν
κρίνει, ἀκόμα λιγώτερο μὴν πάει καὶ τὴν κατακρί-
νει. Ἀμὰ τῆς τὸ πῆς πὼς τὴν κρίνουν ἔτσι γιὰ ἄλ-
λοιῶς, θὰ φανῆ σὰ νὰ ξυπνᾷ ἐκείνη τὴ στιγμὴ, θὰ
σκοπιστεῖ λιγάκι, θὰ συλλογιστεῖ καὶ θὰ πεῖ: «Καὶ
τί μὲ νοιάζει ἐμένα;» Κ' εὐτὸς θὰ ξαναπίσσει τὶς
δακτύλους, θὰ λείει, θὰ ρωτᾷ. θὰ ξεχύνει τὰ σωτικά
της στὸν καθένα. Λείει καὶ εἶναι σὰ νὰ μὴ συλλο-
γίζεταί ὀλίγον τι θὰ πεῖ. Τὰ λόγια της ἔρχονται
κουτροβαλιστὰ τὸ ἕνα πάνου στ' ἄλλο σὰ νὰ μὴν
ἐβγαίναν ἀπὸ κεφάλι μὰ ἀπὸ μηχανή. Εἶναι ὅμως
ζωντανὰ τὰ λόγια της, γιὰτὶ εἶναι ζωντανὴ κι αὐ-
τὴ ἡ ἴδια, καλεῖ, βράζει, θερμαίνεται, παθαίνεται
καὶ σὲ ἀφραπάζει. Ἡ Ρώσση δὲν ἔχει πῆξει ἀκόμα.
Ἀμείσως ἔπειτα εἶδα τὴν Ἑλληνίδα. Τὰ φού-
μαρα ἔχουν ἀπὸ καιρὸ ξεθυμάνει. Δὲν εἶναι μάζα, εἶ-
ναι μορφή, καὶ οἱ γραμμὲς της εἶναι ξεκομμένες, ζω-